

Analiza przepisów i aktów prawnych dotyczących:

- form ochrony przyrody
- ochrony gatunkowej

Monika Stanicka

- **Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody**
(Dz.U. z 2018r., poz. 1614 z późn. zm.)
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt**
(Dz.U. 2016r. poz. 2183)
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin**
(Dz.U. z 2014r. poz. 1409)
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów**
(Dz.U. z 2014r. poz. 1408)
- **Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt**
(Dz.U. z 2017r. poz. 1840 z późn. zm.) dot. kręgowców
- **Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny**
(Dz. U. z 2018 r. poz. 1600)
- **USTAWA z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie**
(Dz.U. z 2019 r. poz. 1862 t.j.)

Prawo Międzynarodowe

- [Konwencja Berneńska](#) o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, podpisana w Bernie 19 września w 1979 r.

Działania ochronne dla dzikich gatunków roślin i zwierząt są oparte na ochronie poszczególnych osobników oraz miejsc gdzie występują – ich siedlisk (np. łąki, torfowiska, jeziora, płatu lasu). Dlatego też przepisy Konwencji Berneńskiej uwzględniają zarówno ochronę gatunków jak i ochronę siedlisk. Państwa UE wypełniają wymogi Konwencji Berneńskiej przede wszystkim poprzez wdrażanie dyrektywy siedliskowej i dyrektywy ptasiej.

Dyrektywa 2009/147/WE z 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Razem, ww. dyrektywy stanowią podstawę europejskiego systemu ochrony przyrody Natura 2000.

- [Konwencja Ramsarska](#) o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, podpisana w Ramsarze 2 lutego 1971 r.

Na terenie woj. Śląskiego nie wyznaczono ww. obszarów.

- [Europejska Konwencja Krajobrazowa](#) podpisana we Florencji 20 października 2000 r.

Formy ochrony przyrody:

- 1) **parki narodowe;**
- 2) **parki krajobrazowe**
- 3) **obszary chronionego krajobrazu**
- 4) **pomniki przyrody**
- 5) **stanowiska dokumentacyjne**
- 6) **użytki ekologiczne**
- 7) **zespoły przyrodniczo-krajobrazowe**
- 8) **rezerваты przyrody**
- 9) **obszary Natura 2000**
- 10) **ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów**

Art. 6 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody

Akty prawne ustanawiające i organy odpowiedzialne:

- Ustanowienie **parku narodowego** następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów

➡ **Dyrektor parku narodowego**

- Nadzór nad obszarem **Natura 2000** lub proponowanym obszarem mającym znaczenie dla Wspólnoty, sprawuje właściwy

➡ **regionalny dyrektor ochrony środowiska** lub na obszarach morskich – dyrektor urzędu morskiego

- Uznanie za **rezerwat przyrody** następuje w formie zarządzenia

➡ **regionalnego dyrektora ochrony środowiska**

Akty prawne ustanawiające i organy odpowiedzialne:

Wyznaczenie w drodze uchwały sejmiku województwa:

parki krajobrazowe (dyrektor parku krajobrazowego, marszałek województwa)

obszary chronionego krajobrazu (marszałek województwa)

Zakazy, które mogą być wprowadzone na danym obszarze określają w art. 17 ust. 1 i 24 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, akty prawne dotyczące tych obszarów nie muszą wprowadzać wszystkich zakazów !!!

Akty prawne ustanawiające i organy odpowiedzialne:

Ustanawiane w drodze uchwały **rady gminy**:

- **pomniki przyrody**
- **stanowiska dokumentacyjne**
- **użytki ekologiczne**
- **zespoły przyrodniczo-krajobrazowe**

➡ wójt, burmistrz, prezydent miasta

Zakazy, które mogą być wprowadzone na danym obszarze określają w art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, uchwały dotyczące tych obszarów nie muszą wprowadzać **wszystkich zakazów !!!**

Ochrona gatunkowa

Rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej roślin

Rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt

Rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej grzybów

- Określają listy gatunków chronionych
- Określają wprowadzone zakazy z wymienionych w art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody
- Określą ogóle zwolnienia i odstępstwa od zakazów

⇒ regionalna dyrekcja ochrony środowiska

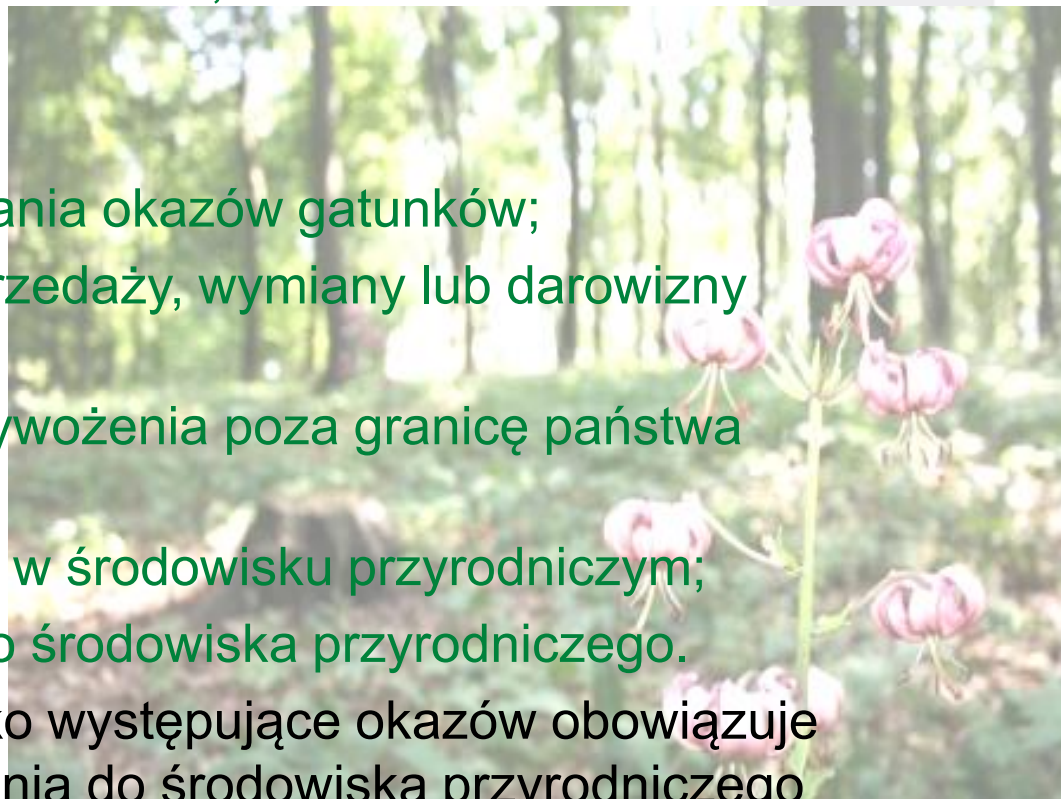
⇒ ośrodki rehabilitacji dzikich zwierząt (np.: „Leśne Pogotowie” w Mikołowie, „Mysikrólik” w Bielsku-Białej), organizacje pozarządowe (np.: OTOP, OTOZ), ośrodki naukowe (np. Uniwersytet Śląski, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska)

Ochrona gatunkowa roślin i grzybów

W odniesieniu do dziko występujących okazów obowiązują zakazy:

- 1) umyślnego niszczenia;
- 2) umyślnego zrywania lub uszkodzania;
- 3) niszczenia ich siedlisk;
- 4) pozyskiwania lub zbioru;
- 5) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 6) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 7) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 8) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym;
- 9) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

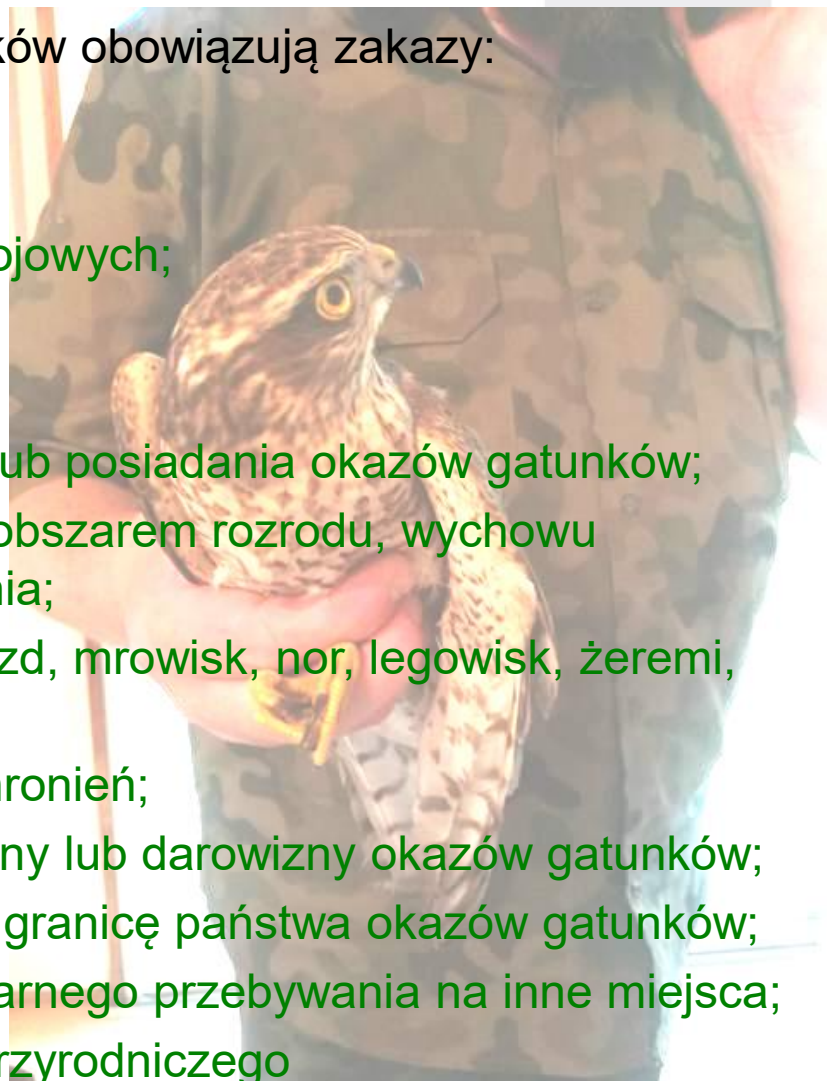
W odniesieniu do innych niż dziko występujące okazów obowiązuje zakaz umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego

Ochrona gatunkowa zwierząt

W odniesieniu do dziko występujących osobników obowiązują zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych;
- 4) transportu;
- 5) chowu;
- 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 7) niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 12) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 13) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego

Ochrona gatunkowa zwierząt

W stosunku do innych niż dziko występujących zwierząt obowiązują następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) transportu;
- 3) chowu;
- 4) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 5) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 6) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 7) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

Zezwolenia na odstępstwa od zakazów obowiązujących wobec gatunków chronionych może wydać:

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH
WPN.6401.280.2013.MS.2

Katowice, 2 sierpnia 2013 r.

DECYZJA

Na podstawie art. 104 ustawy z 14 czerwca 1960r. Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2013 r., poz. 267) w związku z art. 56 ust. 2 pkt 2 i art. 52 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 16 lutego 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.) oraz § 7 pkt 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z 12 października 2011r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2011r. Nr 237, poz. 1419), po rozpatrzeniu wniosku Wspólnoty Mieszkaniowej Niezależności przy Al. Mireckiego 47-53 w Sosnowcu z 3 lipca 2013r.,

zezwalam

na niszczenie siedlisk i ostoi jeryzka *Apus apus* i wróbla *Passer domesticus* poprzez wykonanie prac remontowo-budowlanych budynku mieszkalnego wielorodzinnego Al. Mireckiego 47-53 w Sosnowcu z zachowaniem następujących warunków:

1. Należąca się obowiązek wykonania następujących działań kompensujących utracone siedliska: w trakcie remontu na elewacji wschodniej lub północnej remontowanego budynku należy zamontować 12 budek lęgowych dla jeryzka (lub 6 podwójnych), do 31 października 2013r. na drzewach w sąsiedztwie remontowanego budynku należy zamontować 10 budek dla wróbla,
2. Prace remontowe związane z niszczeniem siedlisk ptaków oraz montażem budek lęgowych należy prowadzić pod nadzorem ornitologicznym.
3. Budki lęgowe dla jeryzka, należy zamontować pod okapem dachu w części szczytowej budynku, obudować je materiałem termoizolacyjnym i zakonserwować w sposób zapewniający ich trwałość. Podwójne budki lęgowe należy wykonać z deski o wymiarach: długość 74 cm, szerokość 25 cm i wysokość 19 cm. W połowie długości budki podwójnej musi znajdować się pełna ścianka dzieląca budkę na dwie nisze gniazdowe. Otwór wlotowy powinien być położony o wymiarach: szerokość 5 cm i wysokości 3,5 cm, zlokalizowany przy podłodze w odległości 5 cm od bocznej krawędzi budki. Pod budkami nie mogą znajdować się żadne elementy utrudniające dołoty ptakom. Budki muszą być zabezpieczone przed działaniem czynników atmosferycznych (opady deszczu, silne nasłonecznienie) poprzez ich izolację i zakonserwowanie w sposób zapewniający ich trwałość.
4. Budki lęgowe dla wróbla należy zamontować na wysokości 4-5m. Skierowane otworem w stronę wschodnią. Należy stosować budki lęgowe z tzw. przedłużonym przodem w celu uniknięcia drapieżnictwa ze strony srok.
5. Zezwolenie niniejsze jest ważne do 1 marca 2014r.
6. Wnioskodawca zobowiązany jest do złożenia Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach sprawozdania z przeprowadzonych czynności w terminie do 15 kwietnia 2014r. W sprawozdaniu należy podać m.in. liczbę zamontowanych budek lęgowych wraz z dokumentacją fotograficzną.

1/3

decyzja administracyjna

w trybie art. 56 ustawy o ochronie przyrody

Przepisy karne

Rozdział 11 Ustawy o ochronie przyrody:

Art. 127. Kto umyślnie:

- 1) narusza zakazy obowiązujące w:
 - a) parkach narodowych,
 - b) rezerwatach przyrody,
 - c) parkach krajobrazowych,
 - d) obszarach chronionego krajobrazu,
 - e) obszarach Natura 2000,
 - 2) narusza zakazy obowiązujące w stosunku do:
 - a) pomników przyrody,
 - b) stanowisk dokumentacyjnych,
 - c) użytków ekologicznych,
 - d) zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
- podlega karze aresztu albo grzywny**

Art. 127a.

1. Kto, wbrew przepisom ustawy, wchodzi w posiadanie okazów roślin, zwierząt, grzybów objętych ochroną gatunkową w liczbie większej niż nieznaczna, w takich warunkach lub w taki sposób, że ma to wpływ na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 131. pkt 14

Kto: bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy w stosunku do roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową

– **podlega karze aresztu albo grzywny.**

Rozdział 11 Ustawy o ochronie zwierząt

Art.35.

ust. 1

Kto zabija, uśmierca zwierzę albo dokonuje uboju zwierzęcia z naruszeniem przepisów (...)

– podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

ust. 1a.

Tej samej karze podlega ten, kto znęca się nad zwierzęciem.

ust. 2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 lub 1a działa ze szczególnym okrucieństwem

- podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Rozdział XXII Kodeksu karnego

Przestępstwa przeciwko środowisku

Art.181.

§ 1. Kto powoduje zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach,

- podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Kto, wbrew przepisom obowiązującym na terenie objętym ochroną, niszczy albo uszkadza rośliny lub zwierzęta powodując istotną szkodę,

- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Karze określonej w § 2 podlega także ten, kto niezależnie od miejsca czynu niszczy albo uszkadza rośliny lub zwierzęta pozostające pod ochroną gatunkową powodując istotną szkodę.

§ 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa nieumyślnie,

- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 5. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 2 lub 3 działa nieumyślnie,

- podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności

Art.187.

- § 1. Kto niszczy, poważnie uszkadza lub istotnie zmniejsza wartość przyrodniczą prawnie chronionego terenu lub obiektu, powodując istotną szkodę,
- **podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.**
- §2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,
- **podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.**

Rezerваты przyrody

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KATOWICACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

- Ruch kołowy – crossy, quady, samochody terenowe.
- Zanieczyszczanie – odpady, ścieki.
- Ruch pieszy poza udostępnionymi trasami („po lesie”), zbieranie grzybów, wchodzenie do jaskiń, nielegalne obijanie skał i wspinaczka.
- Dewastacja tablic i innych urządzeń.
- Nielegalna organizacja Off-road, zjazdów na nartach itp. imprez w rezerwacie.
- Biwakowanie, ogniska, plażowanie, kąpiele.

Rezerwat Lipowska

Fotografia N-ctwo Ujsoly

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KATOWICACH

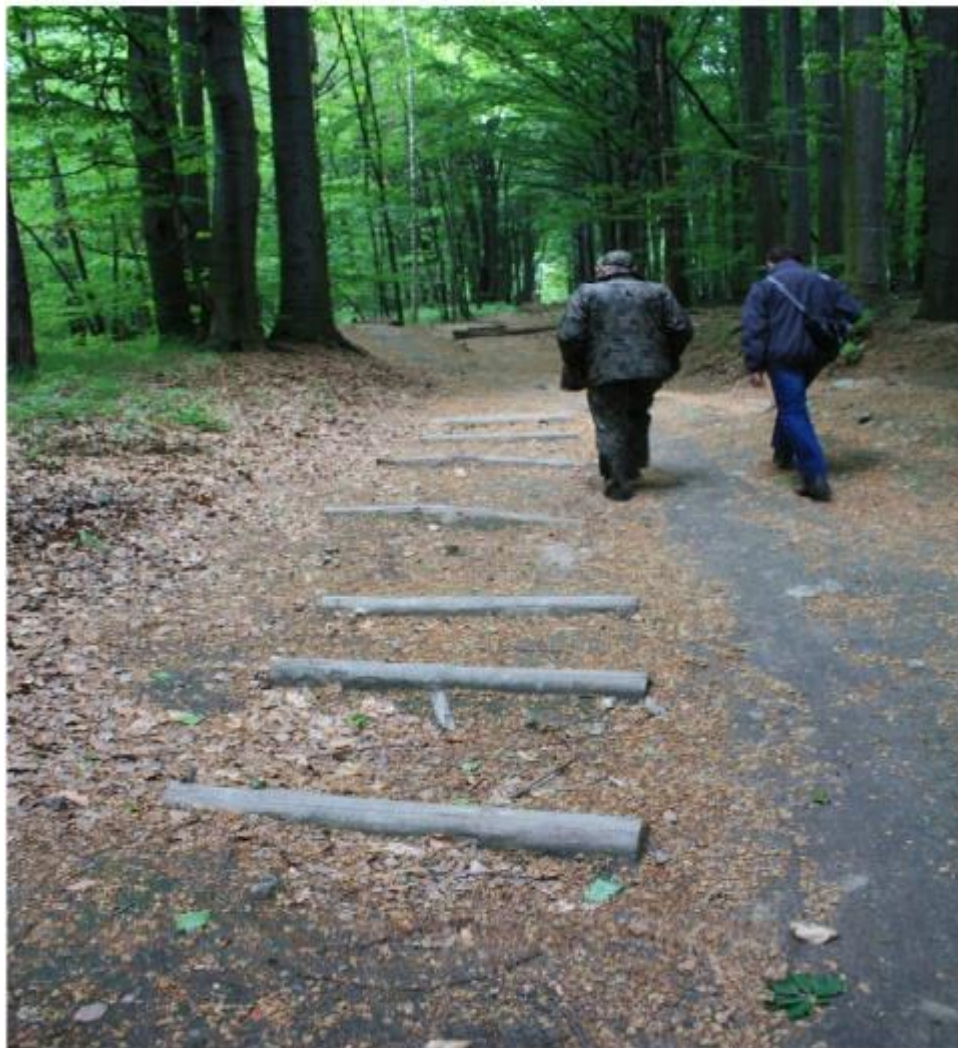
Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Rezerwat Dolina Łańskiego Potoku

Rezerwat Bukowa Kępa

Rezerwat Grapa

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Rezerwat Lasek Miejski nad Olzą

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Rezerwat Zielona Góra

Rezerwat Dolina Żabnika

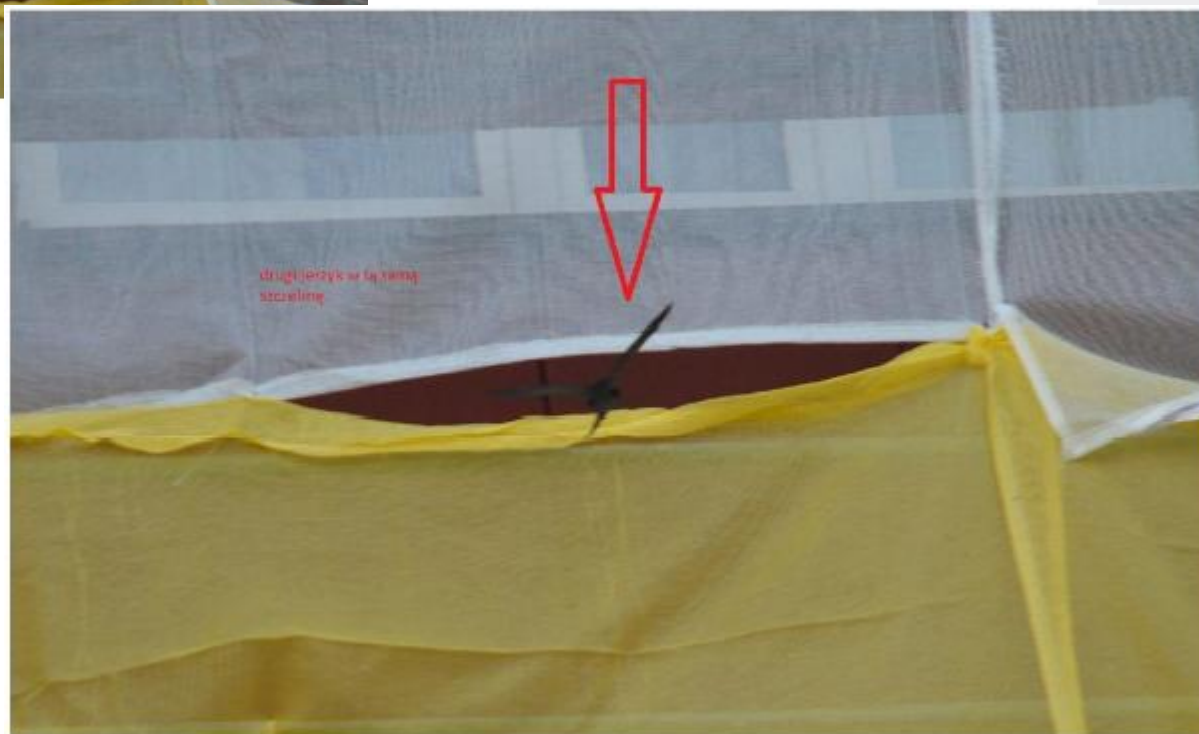
Sądy

- Nielegalna wspinaczka w rez. Sokole Góry (gm. Olsztyn), 2011 r. sprawcy ustaleni przez Komisariat Policji w Olsztynie i ukarani przez Sąd Rejonowy w Częstochowie.
- Biwakowanie ok. 50 harcerzy w rez. Romanka (gm. Jeleśnia, Węgierska Górka), luty 2017 r., organizator ustalony przez Komisariat Policji w Jeleśni i ukarany przez Sąd Rejonowy w Żywcu.

Gatunki chronione

- Niszczenie siedlisk gatunków chronionych (np. wycinka drzew z gniazdami i budkami w okresie lęgowym, modernizacja budynków będących siedliskami).
- Pozyskiwanie i przetrzymywanie okazów gatunków chronionych / niebezpiecznych, inwazyjnych.
- Świadome znęcanie się nad zwierzętami / zabijanie.

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KATOWICACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KATOWICACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KATOWICACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

„24-letni Przemysław P. w lipcu ub. roku ze szczególnym okrucieństwem uśmiercił w Zielonej Górze 12 jeży. Niektóre spalił żywcem, inne zatłukł butelką. Kolejnych aktów bestialstwa dopuszczał się 4, 9 i 15 lipca, co sąd zakwalifikował jako tzw. ciąg przestępstw. W pierwszej instancji 24-latek został skazany na półtora roku więzienia i wpłacenie 5 tys. zł nawiązki na działalność Biura Ochrony Zwierząt.” „Rozstrzygnięcie uchylił jednak sąd okręgowy z powodu błędu w procedurze. Proces rozpocznie się od nowa.”

26 października 2019r. wyborcza.pl

„18 lutego współpracownik Komitetu Ochrony Orłów przekazał informację o znalezieniu na Śląsku martwego orła przedniego.

Był to młody samiec, któremu nadano imię Urban, wypuszczony w 2011 roku w ramach realizowanego na terenie Republiki Czeskiej programu restytucji. Wyposażony był w nadajnik satelitarny i radiowy.

Od początku 2012r. ptak ten przebywał w Polsce, w woj. śląskim, przemieszczając się na niewielkie odległości.

Znalezienie martwego orła było możliwe wyłącznie dzięki zarejestrowanym przez nadajnik satelitarny współrzędnym geograficznym oraz wciąż nadającym sygnał nadajnikowi radiowemu.”

Oficjalna strona KOO

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KATOWICACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

piskleta.mp4

LECZONY W NAPROMKU WILK MIKO NIE ZYJE – ZOSTAŁ ZASTRZELONY, A JEGO GŁOWA ODCIĘTA. ZASTRZELONO TEŻ WILKA KOSEGO.

Dwa wilki – Miko i Kosy – zostały zastrzelone przez myśliwych. Miko został zastrzelony 14 sierpnia, niedaleko Kluczborka, a Kosy 12 września na skraju Roztoczańskiego Parku Narodowego.

Wilk Miko został uratowany po tym jak w lutym 2018 roku uległ wypadkowi samochodowemu pod Toruniem. Wówczas trafił on dzięki determinacji i zaangażowaniu Marcina Kostrzyńskiego oraz członków Stowarzyszenia dla Natury „Wilk” i członków Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami Oddział w Głuszynku do Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt w Napromku w Nadleśnictwie Olsztynek.

Odnaleziona obroża Miko koło Lasowic Wielkich

Lasowic Wielkich.

Jak powiedziała nam członkini Stowarzyszenia „Wilk” dr hab Sabina Nowak:

Ratując wilka Miko nie spaliśmy 36 godzin. Jest to ogromna strata. Wilk Miko dzięki obroży, którą posiadał mógł nam jeszcze wiele pokazać ze świata zwierząt. Została zmarnowana praca wielu ludzi.

W Napromku wilk Miko był rehabilitowany i po wyleczeniu został 3 marca 2018 roku wypuszczony w Puszczy Bydgoskiej. Brali udział w tym naukowcy ze Stowarzyszenia dla Natury „Wilk” w składzie Sabina Nowak, Robert Myszałek, Izabela Catus oraz pracownicy Ośrodka Rehabilitacji dzikich zwierząt z „Napromka”. Razem z Miko na wolność wróciła samica o imieniu Harda. Miko miał założoną obrożę dzięki, której wiadomo, że w tym roku przywędrował z Puszczy Bydgoskiej Miko do lasów koło Olesna i Kluczborka, pokonując kilkaset kilometrów. Został zastrzelony 14 sierpnia w nocy koło wsi Biadacz, niedaleko Kluczborka, na polu otoczonym trzema ambonami, na terenie obwodu łowieckiego nr 153, dzierżawionego przez Koło Łowieckie nr 9 Brzezina w Opolu (ZO PZŁ Częstochowa). Odcięto mu głowę, zdjęto obrożę i zakopano ją w lesie na terenie obwodu nr 24 należącego do KŁ nr 1 Szarak w Kluczborku (ZO PZŁ Opole) niedaleko

www.ostrodaflesz.pl 14.09.2019r.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Kosy w styczniu br.

Martwy Kosy

www.ostrodaflesz.pl 14.09.2019r.

Numery kontaktowe RDOŚ w Katowicach

- **gatunki: 32 42 06 836, 32 42 06 851**
- **rezerваты: 32 42 06 839, 32 42 06 838**
- **Natura 2000: 32 42 06 830**